

W.F. Hermans in zijn werkkamer, 1977.
Foto: Piet Schreuders CC

SCHRIJFWEDSTRIJD WILLEM FREDERIK HERMANS

Op 1 september 1921 is Willem Frederik Hermans geboren. Om zijn 100ste geboortedag te vieren en stil te staan bij een van de grootste naoorlogse schrijvers die Nederland rijk is, organiseren we een schrijfwedstrijd voor leerlingen vanaf klas 3 van vmbo, havo en vwo.

3 opdrachten en een wedstrijd Deze lesbrief bevat 3 opdrachten die je helpen je inzending voor de wedstrijd te maken: een kort verhaal waarin in ieder geval één citaat van Hermans voorkomt. De opdrachten zijn te vinden op de website van de Schrijfakademie.

De opdrachten 2 'Je thema zoeken' en 3 'Je personage onderzoeken' zijn toegesneden op het werk van W.F. Hermans. Opdracht 1 'Verbeelden' is dat niet. Alle andere oefeningen op de site van de Schrijfakademie zijn dat ook niet. Maar er zit wellicht een oefening bij waar je wat mee kan of die je verder helpt als je bent vastgelopen. Binnenkort wordt op de site een oefening geplaatst die over het bedenken van een plot gaat en aanhaakt bij het werk van W.F. Hermans.

OPDRACHT 1 Verbeelden

Zintuigen zijn geweldig. Je kunt ze gebruiken om de buitenwereld in je op te nemen, maar grappig genoeg werken ze ook nog steeds als je ze afsluit. Doe je ogen maar dicht en je kunt in je slaapkamer rondkijken, het gezicht van een bekende Nederlander of je lerares van groep 7 oproepen. Ook de geur van een appeltaart, de stank van uitlaatgassen: jouw neus weet hoe ze ruiken. Het geluid van een vliegtuig horen, of hoe de vacht van een kat voelt? Het lukt je gemakkelijk, ook als ze er in het echt niet zijn.

Deze oefening gaat over verbeelden, over wat je kunt zien aan de binnenkant van je oogleden. Omdat de meeste mensen visueel zijn ingesteld, beginnen we met het proberen te zien van iets, iets dat jou interesseert. Let op: je hoeft nog geen verhaal te verzinnen. Ook mooie woorden en mooie zinnen komen later wel.

Ga naar: <https://schrijfakademie.nl/oefening/verbeelden/>

Soms droom ik van een zwart bewegen,
Ver, heel ver onder mij gelegen
En van een draad, waaraan ik hang.
Ik val, kom in mijn val jou tegen
De armen neerhangend, al roep ik: Vang!

Uit: *Kussen door een rag van woorden*

Soms zei ik hardop bij mijzelf: er is hier
in de wijde omtrek geen mens die van mij
houdt en ook geen mens van wie ik zou
kunnen houden.

Uit: Richard Simmillion. *Een onvoltooid autobiografie*

OPDRACHT 2

Je thema zoeken

Wachten op een idee voor een thema of onderwerp van een verhaal dat je wilt schrijven, is alsof je wacht op een vallende ster die af en toe langskomt maar waar je ook nachtenlang vergeefs op kunt wachten. Wachten is dus onverstandig. Je kunt beter actief gaan speuren naar je thema, en alle uithoeken van je fantasie systematisch doorzoeken. Want alles wat je gaat verzinnen zit al in je. Je hebt in je leven al van alles meegemaakt. Leuke dingen, maar ook moeilijke dingen. Je hebt dus al een enorme hoeveelheid ervaringen verzameld waar je uit kunt putten. Deze ervaringen vormen de bronnen van je gedachten en fantasieën. Daar wat meer over weten kan nooit kwaad, want je gaat natuurlijk nooit zomaar, in het wilde weg, ergens over schrijven. In deze oefening krijg je een paar strategieën aangeboden waarmee je uit jezelf haalt, wat er al inzit.

Ga naar: <https://schrijfakademie.nl/oefening/je-thema-zoeken/>

OPDRACHT 3

Je personage(s) onderzoeken

Als je een verhaal gaat schrijven, heb je hoofdpersonage(s) nodig. Je denkt misschien dat je de personage(s) van een verhaal dat je nog gaat schrijven uit het niets moet verzinnen, maar dat is niet zo. Jouw personages vallen niet uit de lucht, maar liggen al te borrelen in je onderbewuste. Ze liggen klaar om ontdekt te worden. In deze oefening leer je je fantasie zo te onderzoeken dat je je personages goed voor ogen gaat zien.

Ga naar: <https://schrijfakademie.nl/oefening/je-eigen-thema-en-personages-onderzoeken/>

JE VERHAAL VOOR DE SCHRIJFWEDSTRIJD

In de kantlijn staan tien citaten uit werken van W.F. Hermans. Kies een citaat en verwerk het citaat (eventueel licht aangepast) in een zelfgeschreven kort verhaal van maximaal 1000 woorden.

Zorg dat je **uiterlijk 1 juli 2022** je verhaal hebt ingestuurd. Alle inzendingen worden beoordeeld door een vakjury op de volgende onderdelen: creativiteit, plot, personages, en gehanteerde stijl.

Meer informatie over het verloop van de Hermans Schrijfwedstrijd is te vinden op <https://lerarennederlands.nl/schrijfwedstrijd>.

Alvast inzenden? Dat kan door jouw tekst als Word-document te e-mailen naar schrijfwedstrijd@lerarennederlands.nl. Vermeld hierbij je naam, je school en je klas.

De winnaar wordt op 1 september 2022 bekendgemaakt, de dag waarop het Hermans-jaar in Amsterdam wordt afgesloten. Het winnende verhaal wordt op verschillende plekken gepubliceerd en er is een geldprijs te winnen. Daarnaast ontvangt de winnaar een uitnodiging van Frits Spits voor zijn programma *De Taalstaat* dat elke zaterdag op NPO Radio 1 wordt uitgezonden.

Er lag een glooiend diepgroen grasveld voor, met een dikke plataan ver uit het midden. De kruin was herhaaldelijk geknot, zodat de boom leek op een galg met plaats voor een hele familie.

Uit: *Het behouden huis*

Ik ben alleen geschikt om gelukkig te zijn in grote steden, in de herfst, tegen de avond. De hemel is helder en nog blauw, maar de lichtreclames en de lichten in de etalages branden al. Door een drukke straat te lopen, alle winkels zijn boekwinkels, boekwinkels zijn de enige winkels voor mij. Alleen in straten vol boekwinkels heb ik het gevoel in een wereld te leven die rekening met mij houdt.

Uit: 'Afscheid van Canada' in *De laatste roker*

'Zo vreemd,' zegt ze, 'dat wij hier nu samen zijn, onbegrijpelijk. Ik denk dikwijls dat er eigenlijk niet veel verschil is tussen leven en dromen. Het verschil is maar schijnbaar, doordat we, als we wakker zijn, alles veel te bevooroordeeld bekijken om te zien dat het leven ook een droom is.'

Uit: *Nooit meer slapen*

Als Clemens bij uitzondering eerder uit z'n bed kwam dan Sita, ging hij naar de keuken om thee te zetten en terwijl hij wachtte tot het water kookte, dacht hij: Ik ben toch eigenlijk een goed mens, dat ik haar niet vergiftig.

Uit: *Uit talloos veel miljoenen*

Colofon

De *Lesbrief Schrijfwedstrijd Willem Frederik Hermans* is een gezamenlijk initiatief van Robert Chamalaun (Levende Talen Nederlands), Marc van Oostendorp (Neerlandistiek) en Els Stronks (Schrijfakademie) naar een idee van Jacqueline Bel (WFHi). De drie opdrachten in de lesbrief staan ook op de website van de Schrijfakademie.

De schrijfwedstrijd is mogelijk gemaakt door het Willem Frederik Hermans instituut, Levende Talen Nederlands, Schrijfakademie UU, Scholieren.com, Neerlandistiek en de Taalstaat.

Het weiland aan de rechterkant van de weg, waar het paard graasde, lag kaal tot een rij bomen aan de horizon. Daar stond ook een windmolen die niet draaide. Ik vroeg me af waarom de molenaar geen gebruik maakte van de gunstige weeromstandigheden: harde wind en uw molen staat stil...Waarom laat God het dan nog waaien, dwaas?

Uit: Herinneringen van een engelbewaarder

Altijd alleen, zelfs toen ik het woord alleen nog niet kende, toen ik nog niet denken kon: ik ben alleen.

Uit: Een wonderkind of een total loss

Ik besef plotseling dat ik in een voortdurende vrees leef te moeten bestaan in een maatschappij waar iedereen iedereen voor de gek houdt.

Uit: Nooit meer slapen

Het was waar, wat ze zei en het was toch ook weer niet helemaal waar, zoals het meeste dat mensen zeggen.

Uit: Herinneringen van een engelbewaarder

Wat is een held? Iemand die straffeloos onvoorzichtig is geweest.

Uit: De donkere kamer van Damokles

Schrijfakademie

WFH

LEVENDE
Talen

Nederlands